

Esikunta / Rami Metsäpelto

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyyntö 2.4.2009, LVM056:00/2008

HALLITUKSEN ESITYS LAEIKSI VÄYLÄVIRASTOSTA JA LIIKENTEEEN TURVALLISUUSVIRASTOSTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on kirjeellään 2.4.2009 pyytänyt Ratahallintokeskusta antamaan lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi väylävirastosta ja liikenteen turvallisuusvirastosta. Lausuntonaan Ratahallintokeskus toteaa seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla käynnissä olevassa ennennäkemättömän suuressa hallinnonalan virastorakenteen uudistamishankkeessa liikennehallinnon kuudesta nykyisestä virastosta muodostetaan vuoden 2010 alusta kaksi uutta virastoa. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaista otetta liikennejärjestelmään, vähentää elinkeinojen ja kotitalouksien liikennemenoja ja liikenteen haitallisia ympäristövaikutuksia sekä parantaa turvallisuutta ja resurssien käytön tehokkuutta.

Ratahallintokeskus pitää hankkeen tavoitteita perusteltuina ja on osallistunut hankkeen valmisteluun aktiivisesti. Väyläviraston perustaminen on vaativa prosessi ja edellyttää myös virastojen voimakasta panosta. Tämän vuoksi hankkeen kireä aikataulu on RHK:n kannalta erittäin haasteellinen ottaen huomioon, että menossa olevan viraston toimintahistorian vilkkaimman rakentamisvuoden takia henkilöstöresurssit ovat jo muutoinkin äärimmäisen tiukalla.

Virastohankkeen kanssa samanaikaisesti etenevät ALKU- ja tuottavuushankkeet aiheuttavat lisähaasteita. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskevan lakiluonnoksen 4 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialaan kuuluu muun muassa tehtäviä, jotka koskevat liikennejärjestelmän toimivuutta, tie- ja liikenneoloja, *liikenneväylien* pitoa sekä julkisen liikenteen järjestämistä. Aikaisemmassa lakiluonnoksen versiossa liikenneväylien pidon tilalla mainittiin maanteiden pito. Vaikka virastojen tehtävistä säädetäänkin erikseen asiaa koskevassa substanssilainsäädännössä, on radanpidon tehtävien sisällyttäminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviin ongelmallista. Mainittuihin lakeihin ei saa sisältyä ristiriitaisuuksia ja mm. radanpitäjän ns. ankaran vastuun ja yhteisölainsäädännön pakottavien velvoitteiden vuoksi vastuu radanpidosta täytyy selkeästi olla yksinomaan Väylävirastolla. Väylävirastolain yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että Väylävirasto vastaa valtion radan- ja vesiväyläpidosta kaikilta osin. Tämän tulisi näkyä selvemmin myös lakitekstissä.

28.4.2009

Esikunta / Rami Metsäpelto

Virastouudistukseen liittyvänä avoimena kysymyksenä on 200 – 400 virkamiehen alueellistaminen Rovaniemelle tai Lappeenrantaan. Uudistuksella tavoiteltavat synergiahyödyt ovat vakavasti uhattuina, mikäli viraston toimintoja ryhdytään laajassa mitassa alueellistamaan. Viraston tulee jo tehdyn päätöksen mukaisesti sijaita pääkaupunkiseudulla mahdollisimman yhtenäisenä. Ottaen huomioon, että valtionhallinnon tuottavuusohjelma tulee vähentämään viraston henkilöstön määrää tulevina vuosina, mahdolliset osittaiset alueellistamisratkaisut voivat haitata uuden viraston toiminnan käynnistymistä ja toimintaa pitkälle tulevaisuuteen. Tämä on syytä ottaa huomioon alueellistamista koskevassa päätöksenteossa.

Väyläviraston tehtävänä on lakiluonnoksen 2 §:n 4 kohdan mukaan vastata elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnallisesta ohjauksesta toimialallaan ja tiepidon yhteensovittamisesta sanotuissa keskuksissa. Yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee, että maantielain 109 §:n 3 momentin mukainen Tiehallinnon oikeus antaa maanteiden pitoa koskevia teknisiä ohjeita koskisi jatkossa Väylävirastoa. Väylävirasto ohjaa kuitenkin jatkossa muita itsenäisiä virastoja. Tämän vuoksi olisi aiheellista pohtia, tulisiko Väylävirastolle antaa tältä osin norminantovaltaa, siten että ohjeiden sijasta se voisi antaa maanteiden pitoa koskevia velvoittavia määräyksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriöstä virastoihin siirrettävien tehtävien ja niihin liittyvien resurssien osalta olisi syytä edetä ripeästi. Ministeriön tulisi voida keskittyä liikennepoliittikkaan ja hallinnonalan strategiseen ohjaukseen sekä lainsäädännön kehittämiseen. Operatiivisten tehtävien ja vastaavien resurssien siirtämisessä ei tule viivytellä.

Ylijohtaja

Ossi Niemimuukko

Päälakimies

Rami Metsäpelto